

РЕШЕНИЕ

№ 5376

гр. София, 11.08.2023 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

АДМИНИСТРАТИВЕН СЪД - СОФИЯ-ГРАД, Първо отделение 42 състав, в публично заседание на 18.05.2023 г. в следния състав:

СЪДИЯ: Калин Куманов

при участието на секретаря Росица Б Стоева и при участието на прокурора Моника Малинова, като разгледа дело номер **11545** по описа за **2021** година докладвано от съдията, и за да се произнесе взе предвид следното:

Производството е по реда на чл.203-207 от Административно-процесуалния кодекс (АПК) във вр.с чл.1, ал.1 от Закона за отговорността на държавата и общините за вреди (ЗОДОВ).

Образувано е по искова молба вх.№ 40258/17.11.2021 г. по описа на АССГ, подадена от А. Д. М. от [населено място],[жк], [улица], вх.В, ет.4, ап.22, ЕГН: [ЕГН], срещу Агенцията за социално подпомагане, [населено място], [улица], с която ищецът лично и като родител и представляващ малолетната А. А. М., е предявил иск с правно основание чл.1, ал.1 ЗОДОВ за присъждане на обезщетение за неимуществени вреди в размер на 1 лв., причинени му от отказ за предоставяне на достъп до образуваните преписки по случая на детето му – А. А. М., обективиран в писмо изх.№ СЛ/Д-С-КС/647-043/24.03.2021 г. на Директора на дирекция "Социално подпомагане" - К. село, отменен с Решение № 4766 от 16.07.2021 г. на АССГ по адм.дело № 3664/2021 г.

С Определение № 1986 от 10.03.2022 г. Съдът остави без разглеждане исковата молба, подадена от ищеца като родител и представляващ малолетната А. А. М., и постанови делото да продължи по разглеждане иска за присъждане на обезщетение за неимуществени вреди в размер на 1 лв., причинени на ищеца от указания незаконнообразен административен акт.

С протоколно определение от 13.10.2022 г., Съдът е допуснал изменение на иска чрез увеличаване размера на исковата претенция от 1 лв. на 500 лв.

В с.з. ищецът се явява лично, моли Съда да уважи предявената искова молба по изложените в нея съображения. Не претендира разности.

Препис от исковата молба е връчен на ответника за отговор. В срока по чл.131 от Гражданския процесуалния кодекс е постъпил отговор от АСП, в който се излага становище за недопустимост на исковата претенция, като при условията на алтернативност същата се счита за неоснователна и недоказана. Ответникът не оспорва, че има издаден отказ, обективиран в писмо изх.№ СЛ/Д-С-КС/647-043/24.03.2021 г. на Директора на ДСП-К. село, отменен с влязло в сила решение, с което са дадени задължителни указания по тълкуване и прилагане на закона. Сочи, че в изпълнение на съдебния акт до ищеца е отправена покана, изпратено е писмо за посещение, при което да му бъде предоставена цялата административна преписка, касаеща дъщеря му А. М.. В отговора се посочва, че ищецът не се е отзовал, като писмата с обратните разписки са връщани като "непотърсени". В тази връзка се счита, че не е изпълнен фактическият състав на чл.1, ал.1 ЗОДОВ. Подробни съображения в тази насока са изложени в депозирания отговор. Претендира се присъждане на юрисконсултско възнаграждение. В с.з. ответникът не изпраща представител. От него по делото е представено писмено становище, в което се застъпва становище за недопустимост на исковата претенция, като при условията на алтернативност същата се счита за неоснователна и недоказана. От Съда се иска да отхвърли ииска молба. Претендира се присъждане на юрисконсултско възнаграждение.

С. градска прокуратура чрез прокурор М. дава заключение за неоснователност и недоказаност на предявената искова молба.

Административен съд-С. град, след преценка на събраните по делото доказателства, намира за установено следното от фактическа страна:

Не е спорно между страните, а и от доказателствата по делото се установява, че ищецът е подал молба вх.№ СЛ/Д-С-КС/647-022/04.03.2021 г. до Директора на ДСП-К. село с искане за предоставяне на достъп до досието по отворен случай на неговата дъщеря – А. М.. С писмо вх.№ СЛ/Д-С-КС/647-025/09.03.2021 г. ищецът отново е поискал да получи незабавна информация за всички административни преписки, водени в ДСП-ОЗД – К. село, отнасящи се до него лично и неговата дъщеря.

С писмо изх.№ СЛ/Д-С-КС/647-028/10.03.2021 г. на Директора на ДСП-К. село е отправена молба за методически указания до Директора на Регионална дирекция "Социално подпомагане" С.-град, като в отговор с изх.№ 30-25603/22.03.2021 г. е указано, че "с оглед защита интересите на АСП, административните преписки не следва да бъдат предоставени на г-н М., както и не следва да му бъдат издадени заверени копия от същите."

С писмо изх.№ СЛ/Д-С-КС/647-043/24.03.2021 г. на Директора на ДСП – К. село ищецът е уведомен, че не е получено разрешение да му бъде предоставен достъп до административните преписки, респективно да му бъдат издадени заверени копия от същите.

Така постановеният отказ е обжалван пред АССГ, който с Решение № 4766 от 16.07.2021 г. по адм.дело № 3664/2021 г. е отменен като незаконосъобразен и административната преписка е изпратена на административния орган за ново произнасяне по искането на ищеца със задължителни указания по тълкуване и прилагане на закона в 14-дневен срок /л.7, л.38/. Решението е влязло в сила на

06.08.2022 г.

В изпълнение на указания съдебен акт, с писмо изх.№ СЛ/Д-С-КС/647-128/30.08.2021 г. ДСП-К. село, адресирано до ищеца, е изпратена покана за посещение на Отдел "Закрила на детето" и предоставяне на цялата административна преписка по случая на дъщеря му – А. М. съобразно указанията на Съда. Изпратените до ищеца писма са се върнали до ответника с гриф "непотърсени" /л.28-31/.

На 02.08.2021 г. ищецът по електронен път е изпратил искане за достъп и копия от преписката на дъщеря му. В отговор на същото ищецът е уведомен от ДСП-К. село, че преписката е на негово разположение за преглед и копия. От представената кореспонденция по електронен път е видно, че на ищеца е указано, че преписката ще бъде достъпна на 06.08.2021 г. в 12:00 ч /л.96/. На същата дата е съставен протокол, с който е удостоверено, че на 06.08.2021 г. в 12:00 часа в Отдел "Закрила на детето" в ДСП – К. село на ищеца е осигурен достъп до копираното досие на административната преписка със заличени лични данни на дъщеря му и неговите такива. Протоколът е подписан от служители в ДСП-К. село и ищеца, като последният е вписал забележка - "представени са ми копия, без опис и няма как да знам, че това са изчерпателните документи от досието" /л.98/.

Представени са и два работни протокола от 10.06.2022 г., 13:00 ч, които удостоверяват проведена среща на ищеца със служители на ДСП-К. село, при която е предоставен достъп до административната преписка на дъщеря му за периода от 18.01.2021 г. до 20.07.2021 г., включително и копия /л.102/.

Във връзка с изложените в исковата молба твърдения за причинени неимуществени вреди по делото беше разпитана като свидетел С. Д. М.. Свидетелката сподели че познава ищеца от 2021 г. – негов адвокат е по дело за родителски права, водено пред Софийски районен съд. Наясно е, че му е отказан достъп до документи, свързани с неговата дъщеря А., както и че той е подал молба да се запознае с някакви протоколи и поради тази причина той е ходил на място, но е получил отказ. Свидетелката заяви, че детето на ищеца е със специални нужди, той желае да е наясно със случващото се с детето, какво се работи по депозираните от него молби, подавани от него и какви протоколи са съставени. Изтъкна, че не е придружавала ищеца при подаване на молбите. Наясно е, че му е отказан достъп до каквато и да е информация, но не знае поради какви причини. Той е посещавал многократно ДСП-К. село, подавал е много жалби и сигнали, но не е наясно дали са взети предвид и какви мерки са взети. Допълни, че ищецът е юрист и това пречи на работата му, тъй като е притеснен във връзка с отказите. Заяви, че майката на детето саботира контактите на ищеца с дъщеря му, въпреки че той има правото да я вижда. Свидетелката знае, че към 13.10.2022 г. производството пред СРС по делото за родителски права е висящо, като следващото заседание по това дело е през м.февруари 2023 г. и трябва да се реши на кого ще се предоставят родителските права, включително режим на контакти с другия родител. Заяви, че не е наясно дали са връчвани откази за запознаване с преписката. Знае, че има оспорен отказ, както и че не и е известно до момента да е предоставен достъп до преписката.

Съдът ще коментира свидетелските показания при излагане на правните си изводи.

В хода на съдебното производство към доказателствения материал по делото се приобщиха следните писмени доказателства:

Представени от ищеца: в с.з. от 09.06.2022 г. - Решение № 4766 от 16.07.2021 г. на АССГ по адм.дело № 3664/2021 г. /л.38/; с молба вх.№ 4/03.01.2023 г. - доказателства

за увреденото здраве на малолетната дъщеря на ищеца и кореспонденция с ДСП-К. село /л.57, л.70/

Представени от ответника: с отговора по исковата молба - писмо изх.№ СЛ/Д-С-КС/647-128/30.08.2021 г. и обратни разписки /л.28/; с молба вх.№ 7966/24.02.2023 г. - вътрешни правила, касаещи личните данни и кореспонденция с ищеца във връзка с предоставен достъп до преписката на малолетната му дъщеря /л.84/.

При така установената фактическа обстановка Съдът достигна до следните правни изводи:

Исковата молба е предявена в петгодишния давностен срок от влизане в сила на Решение № 4766 от 16.07.2021 г. на АССГ по адм.дело № 3664/2021 г., с което по жалба на ищеца е отменен отказ за предоставяне на достъп до образуваните преписки по случая на детето му А. А. М., обективиран в писмо изх.№ СЛ/Д-С-КС/647-043/24.03.2021 г. на Директора на ДСП-К. село, като преписката е върната на административния орган за ново произнасяне съобразно дадените от Съда задължителни указания по тълкуване и прилагане на закона.

Исковата молба е предявена от легитимиран субект – адресат на отменения отказ, вследствие на което се претендира обезщетение за претърпени неимуществени вреди, и при наличие на правен интерес, поради което същата е процесуално допустима по смисъла на чл.204, ал.1 вр. чл.203 АПК.

Разгледан по същество, искът е неоснователен.

Съгласно чл.1, ал.1 ЗОДОВ държавата и общините отговарят за вредите, причинени на гражданите и юридическите лица от незаконосъобразни актове, действия или бездействия на техни органи и длъжностни лица или по повод изпълнение на административна дейност. За да възникне право на иск за обезщетение е необходимо да са налице няколко кумулативни предпоставки, а именно: вреда - имуществена или неимуществена; незаконосъобразен акт, действие или бездействие на орган или длъжностно лице на държавата или общината, при или по повод изпълнението на административна дейност; пряка и непосредствена причинна връзка между незаконосъобразния акт, действието или бездействието и настъпилата вреда. Под вреда следва да се разбира отрицателната последица от увреждането, която засяга неблагоприятно защитените от правото имуществени и неимуществени интереси на увредения, а под "пряка и непосредствена" - тази вреда, която следва закономерно от незаконосъобразния акт, действие или бездействие на компетентния административен орган по силата на безусловно необходимата връзка между тях. При липсата на който и да е от елементите на фактическия състав не може да се реализира отговорността по чл.1 ЗОДОВ.

Следователно, първата предпоставка, с оглед на която може да бъде ангажирана отговорността на държавата, е наличието на незаконосъобразен административен акт, действие или бездействие на ответника. В случая първата предпоставка за ангажиране на отговорността е налице, като издаденият незаконосъобразен административен акт: отказ, обективиран в писмо изх.№ СЛ/Д-С-КС/647-043/24.03.2021 г. на Директора на ДСП-К. село, с който е отказан достъп на ищеца до образуваните преписки по случая на детето му – А. А. М., е отменен като незаконосъобразен с влязъл в сила съдебен акт. Ищецът е доказал наличието на незаконосъобразен акт, издаден от административен орган при или по повод изпълнение на административна дейност по

смисъла на чл.1, ал.1 ЗОДОВ.

При това положение Съдът следва да прецени установено ли е по делото настъпване на вреди, а при положителен отговор – представляват ли тези вреди пряка и непосредствена последица от издадения незаконосъобразен акт.

Съобразно чл.154 ГПК всяка страна е длъжна да установи фактите, на които основава своите искания или възражения. В противен случай Съдът е длъжен да приложи последицата при носене на доказателствената тежест, като приеме недоказания факт за неосъществил се. В случая ищецът е този, който следва да докаже, чрез провеждане на пълно и пряко доказване със съответните процесуални способности, настъпването на твърдените имуществени или неимуществени вреди, както и причинната връзка между тях.

Съгласно разпоредбата на чл.4 ЗОДОВ обезщетение се дължи за всички вреди – както имуществени (претърпени загуби или са пропуснати ползи) или неимуществени (претърпени болки и страдания, които представляват негативни емоционални изживявания на лицето, намиращи не само негативно отражение в психиката, но и социален дискомфорт за определен период от време), които са пряка и непосредствена последица от увреждането. Посочената правна норма сочи, че следва да се установи наличието на причинна връзка между вредите и незаконния административен акт като елемент от горепосочения фактически състав, от който възниква обезщетителната отговорност на държавата. Тук под вредоносен резултат (вреда) следва да се разбира отрицателната последица от увреждането, която засяга неблагоприятно имуществените права и защитените от правото блага на увреденото лице, а под "пряка и непосредствена" се има предвид тази вреда, която следва закономерно от незаконосъобразния административен акт, действието или бездействието на съответния административен орган, по силата на безусловно необходимата връзка между тях. Следователно причинна връзка е налице, когато вредите са резултат на увреждането, настъпили са по повод и във връзка с него. При липсата на който и да е от елементите на посочения фактически състав не може да се реализира отговорността на държавата по реда на чл.1, ал.1 ЗОДОВ. Доказателствената тежест за установяване наличието на всички предпоставки, както се посочи по-горе, носи ищецът, търсец обезщетение.

Вредата като правен институт по своята същност представлява накърняване имуществото на правните субекти или на техни неимуществени блага. Неимуществените вреди представляват сериозно засягане на личността и достойнството на гражданина, изразяващо се в претърпяване на болки и преживяване на страдания. ЗОДОВ не уточнява как се определя размерът на неимуществената вреда, поради което субсидиарно следва да се прилага гражданското законодателство и по-конкретно разпоредбата на чл.52 от Закона за задълженията и договорите, който дава възможност за определянето на вредите по справедливост.

Съобразно нормата на чл.52 ЗЗД обезщетение за неимуществени вреди се определя от съда по справедливост. Понятието "справедливост" не е абстрактно понятие, а е свързано с преценка на редица конкретни, обективно съществуващи обстоятелства, имащи значение за правилното определяне на размера на обезщетението. При формиране размера на обезщетението за неимуществени вреди се отчита степента и характера на преживените болки и страдания от ищеца и е свързано с преценката на конкретни обективно настъпили обстоятелства, включително и периода, през който те са търпени. Също така спазването на принципа на справедливостта означава, че

размерът на обезщетението трябва да е съобразен с характера и изражението на вредата, при отчитане на икономическия стандарт в страната, като обезщетението не трябва да бъде източник на обогатяване.

Предявеният от ищеца иск за неимуществени вреди в размер на 500 лв. от датата на увреждането с издаването на отменения като незаконосъобразен отказ е обоснован с нравствени, емоционални, психически, психологически терзания на личността, психологически тормоз, чувство на униженост, предизвикано от административен произвол и злоупотреба, физическо неразположение, изразяващо се в безсъние и тревожност, включително и системно отсъствие на работното му място.

За доказване на същите по делото е разпитана св.М.. Съдът намира, че свидетелските показания не кореспондират с установената фактическа обстановка. Свидетелката наблюдава съществуващ гражданскоправен спор между ищеца и съпругата му относно родителските права върху малолетната им дъщеря. От показанията не се изяснява началото на твърдените за преживени във връзка с отказа неимуществени вреди като психологическо и физическо неразположение на ищеца. Същите дори по своята същност са и противоречиви – от една страна свидетелката заявява, че не ѝ е известно на ищеца да са връчвани откази за достъп до преписката, а от друга излага доводи за оспорен отказ. Противно на доводите на ищеца, от представените доказателства по делото се установява, че след влизане в сила на решението на АССГ за отмяна на отказа, на същия е предоставен достъп до преписката, включително и копия.

Тук следва да се има предвид, че предмет на делото не са действията или бездействията на административния орган след влизане в сила на отменителния съдебен акт, а само претенцията за вреди от отменения административен акт.

В правната доктрина се поддържат разнообразни виждания относно същността и обхвата на неимуществените вреди, разбирането, че те се отнасят до емоционалния живот на пострадалия и включват физическите и моралните страдания, предизвикани от действията на други лица. Не всяко увреждане обаче е релевантно (и съответно подлежащо на обезщетяване), а само онова, което се характеризира с продължителност и по-висока степен на интензивност. Настъпило като последица от отменения акт увреждане на ищеца не бе установено по делото.

Съдът намира, че не се доказва наличие на причинна връзка (пряка и непосредствена) на претендираните негативни преживявания и отменения като незаконосъобразен отказ за достъп до преписката на малолетната дъщеря на ищеца. Същият не сочи писмени доказателства за установяване на претърпени неимуществени вреди върху психиката му – потърсена лекарска или друга помощ във връзка с преживения към момента на издаване на отказа. Ищецът не доказва преживян стрес или особено силни негативни емоции, които разпитаната свидетелка да е възприела. Депресивните състояния следва да се докажат със съответната медицинска документация, каквато не е ангажирана по делото.

Прилагайки правилото, че недоказаният факт е неосъществен факт, разпределящо неблагоприятните правни последици от носената в процеса доказателствена тежест, Съдът намира, че липсват доказателства за претърпени от ищеца значителни неимуществени вреди, включително оказали влияние на психологическото състояние на ищеца (според твърденията му), извън рамките на обичайните притеснения за изхода на делото.

Не се доказва по делото преживените притеснения и негативни емоции да са с висока степен на интензитет, нито че са продължили през целия исков период.

С оглед на обсъдените писмени и гласни доказателства Съдът счита, че не се доказват сочените в исковата молба преживявания на ищеца, представляващи неимуществени вреди /болки и страдания/, които да са пряка и непосредствена последица от отменения незаконосъобразен отказ, обективиран в писмо изх.№ СЛ/Д-С-КС/647-043/24.03.2021 г. на Директора на ДСП-К. село, поради което исковата претенция следва да бъде отхвърлена

изцяло.

В съответствие с нормата на чл. 81 от ГПК, Съдът следва да се произнесе и по претенциите на страните за присъждане на разноски. С оглед изхода на делото е основателно искането на ответника за присъждане на юрисконсултско възнаграждение. С изменението на чл.10, ал.2 и ал.3 ЗОДОВ (ред. ДВ, бр. 94/2019 г.) се предвиди отговорност на ищеца за заплащане на юрисконсултско възнаграждение на ответника, ако последният е бил защитаван от юрисконсулт при пълно или частично отхвърляне на иска. Съгласно чл.25 от Наредбата за заплащането на правната помощ, приложима на основание § 1 от ЗР на ЗОДОВ във вр.с чл.78, ал.8 ГПК, за защита по дела с определен материален интерес възнаграждението е от 100 до 300 лв. Настоящото дело не се характеризира с фактическа и правна сложност, разгледано е и решено в рамките на две съдебни заседания, поради което Съдът определя сумата от 100 лв. за възнаграждение, който размер е справедлив и адекватен на оказаната правна помощ.

Така мотивиран и на основание чл.203 и сл. от АПК, Административен съд-София град

Р Е Ш И :

ОТХВЪРЛЯ иска с правно основание чл.1, ал.1 ЗОДОВ на А. Д. М. от [населено място],[жк], [улица], вх.В, ет.4, ап.22, ЕГН: [ЕГН], срещу Агенцията за социално подпомагане, [населено място], [улица], с претенция за присъждане на обезщетение за неимуществени вреди в размер на 500 лв., причинени му от отказ за предоставяне на достъп до образуваните преписки по случая на детето му – А. А. М., обективиран в писмо изх.№ СЛ/Д-С-КС/647-043/24.03.2021 г. на Директора на дирекция "Социално подпомагане" - К. село, който отказ е отменен с Решение № 4766 от 16.07.2021 г. на АССГ по адм.дело № 3664/2021 г.

ОСЪЖДА А. Д. М. от [населено място],[жк], [улица], вх.В, ет.4, ап.22, ЕГН: [ЕГН], да заплати на Агенцията за социално подпомагане, [населено място], [улица], юрисконсултско възнаграждение по делото в размер на 100 лв. /сто лева/.

Решението може да бъде обжалвано пред Върховния административен съд с касационна жалба или протест в 14-дневен срок от съобщаването му.

СЪДИЯ: